

Statenfractie ChristenUnie
De heer R. Klerks
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 23 mei 2017
Verzonden, **23 MEI 2017**

Ons kenmerk : 01413354
Afd./Opgave : Natuurlijk Kapitaal
Behandeld door : Jan Jaap Dicke / (058) 292 59 25 of j.j.dicke@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : beantwoording schriftelijke vragen over het verplichte energielabel 'C'
voor kantoren

Geachte heer Klerks,

Uw schriftelijke vragen op grond van artikel 39 van het Reglement van Orde, binnengekomen op 12 april 2017, beantwoorden wij als volgt.

Bij de vragen zit de volgende toelichting:

In 2023 moeten alle kantoren in Nederland verplicht energielabel 'C' of hoger hebben. Kantoren met een energielabel van 'D' of lager mogen vanaf dat jaar niet meer gebruikt worden. Een groot deel van de Nederlandse kantoor-voorraad heeft energielabel 'F', volgens vastgoeddata bureau Geophy. Investerings om gebouwen van 'F' naar 'C' te krijgen zouden onrendabel zijn, waardoor er een risico op leegstand bestaat, zo stelt Gerben van Dijk van RuwBouw Groep.

Vraag 1:

In Fryslân zijn veel (perifere) bedrijventerreinen. Hoeveel Friese bedrijventerreinen hebben kantoren die energielabel 'D, E, F of G' hebben?

Antwoord vraag 1:

In Fryslân maken vrijwel alle kantoren op bedrijventerreinen onderdeel uit van het bijbehorende (productie)bedrijf. Deze kantoren hebben geen specifieke kantoorbestemming. Het verplichte energielabel "C" is niet van toepassing op deze categorie. Wij hebben geen inzicht in de energielabels van deze kantoren.

Daarnaast zijn er wel specifieke kantoor-terreinen/-locaties. Bijvoorbeeld het kantorenpark in Drachten, bij sportstad Heerenveen en de Kantorenschaak Leeuwarden. Het verplichte energielabel "C" lijkt hier wel van toepassing.

Vraag 2:

Hoe zijn GS van plan om ervoor te zorgen dat de bedrijfspanden in Fryslân in 2023 minimaal energielabel 'C' hebben?

Antwoord vraag 2:

Wij zien dit in eerste instantie als een verantwoordelijkheid van de eigenaren van kantoorpanden.

Daarnaast is de provincie in het kader van Wet Milieubeheer (Wm) bevoegd gezag voor 61 bedrijven in Fryslân. Dit zijn vrijwel alleen productiebedrijven met een ondergeschikte kantoorfunctie (daarmee dus niet vallend onder het verplichte energielabel "C"). Een eis in de Wm is dat bedrijven energiebesparende maatregelen moeten nemen die binnen 5 jaar worden terugverdiend. De Fumo houdt hier namens de provincie toezicht op.

Vraag 3:

Wat betekent het volgens u voor de concurrentiepositie van Fryslân als de bedrijfspanden niet minimaal energielabel 'C' hebben in onze provincie?

Antwoord vraag 3:

Het verplichte energielabel "C" gaat vooralsnog alleen gelden voor kantoren.

Wanneer kantoren in 2023 niet het verplichte label hebben mogen deze niet meer als kantoor gebruikt worden. De gevolgen voor de concurrentiepositie van Fryslân daarvan zijn nu nog niet te voorspellen. Wij constateren wel dat er op dit moment een overschot aan kantoren is in Fryslân. Als een deel van de kantoren uit de markt gehaald wordt heeft dat in elk geval geen nadelige gevolgen voor de concurrentiepositie van Fryslân.

Er is wat ons betreft overigens geen reden om aan te nemen dat kantoorpanden in 2023 niet aan de verplichting kunnen voldoen. In de brief van de minister aan de Tweede Kamer waarin de regeling wordt aangekondigd geeft de minister het volgende aan:

"Kantoren met een label D, E of F kunnen zonder bouwkundige ingrepen aangepast worden om label C te halen. Aanpassingen aan installaties (bijv. verlichting) zijn al voldoende. Alleen bij kantoren die nu label G hebben, zijn maatregelen als glas- of dakisolatie nodig."

Vraag 4:

Delen GS de mening van RuwBouw Groep dat er een groot risico bestaat dat de bedrijventerreinen in Fryslân zullen verpauperen, doordat leegstand kan worden verwacht?

A. Zo ja, wat doen GS eraan om de verpaupering van de Friese bedrijventerreinen te voorkomen?

B. Zo niet, waarom niet?

Antwoord vraag 4:

U verwijst bij uw vraag naar een artikel van Gerben van Dijk van Cobouw. Wij constateren dat Van Dijk in dat artikel niet van mening is dat er een groot risico bestaat dat de bedrijventerreinen als gevolg van het verplichte label "C" zullen verpauperen. Hij verwijst naar NVM Business dat wel een probleem met het verplichte label signaleert.

Wij delen de door NVM Business verwachte problemen van de verpaupering op voorhand niet. Zie hiervoor het antwoord op vraag 3.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

voor deze, de loco-voorzitter

A.J. van den Berg, secretaris

voor deze H.M. van Gils, loco-secretaris